

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 23 Mart 2022
Sayı : 2174

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, genel gerekçesi ve madde gerekçeleri ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Seyit Torun
Ordu Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 23 Mart 2022	Esas No: 2/4329

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
23 Mart 2022
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
23 Mart 2022
No. 987887
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de kamu yönetimi; hizmetlerin vatandaşa daha etkin ulaştırılması amacıyla merkezi yönetim ve yerel yönetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Belediyelerin gelirleri; genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı üzerinden alınan paylar, merkezi yönetim tarafından yapılan transferler ve öz gelirlerden oluşmaktadır.

Belediyelerin en önemli gelir kaynağı olan genel bütçe vergi gelirlerinden aktarılan payların oranları, 2012 yılında yapılan düzenlemeden bu yana değişmemiştir. Ancak belediyelerin hizmet ve sorumluluk alanları genişlemiş ve özellikle Covid-19 salgını süresinde ve ekonomik buhran şartlarında vatandaşların belediyelerden beklentileri ve taleplerinin büyük oranda arttığı görülmüştür. Bu yeni koşullara rağmen belediye gelirlerinde herhangi bir artış yaşanmamıştır.

Ayrıca, ülkemizde son dönemde artan hayat pahalılığı, enerji başta olmak üzere temel girdi maliyetlerindeki yükseliş, kâr amacı gütmeyen vatandaşlara doğrudan hizmet götüren belediyeleri olumsuz etkilemektedir.

Anayasa’nın 127’inci maddesinde “mahalli idarelere görevleri ile orantılı gelir kaynaklarının sağlanması gerektiği” vurgulanmıştır. Bu itibarla; belediyelerin kamu hizmetlerini aksamaya yol açmayacak şekilde sürdürebilmesi, vatandaşlara ucuz, etkin ve hızlı hizmetleri ulaştırabilmesi adına mali yapılarının güçlendirilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bu kanun teklifinde belediye gelirlerinin, yürüttükleri görev ve sorumlulukla orantılı olarak artırılmasına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

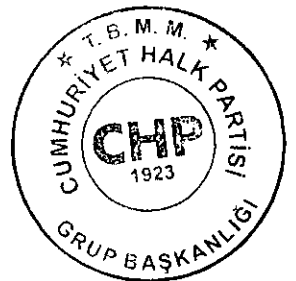
Teklif ile belediyelerin ve il özel idarelerinin genel bütçe vergi gelirlerinden aldıkları payların yüzde 50 oranında artırılması, belediyelerin borçlarına karşılık genel bütçe vergi gelirlerinden yapılan kesinti oranının üst sınırının yüzde 40’tan yüzde 25’e düşürülmesi amaçlanmaktadır.

Genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı üzerinden belediyelere ayrılan paylara bazı mallardan alınan ÖTV gelirleri dahil değildir. Belediyelerinin mali yapılarının güçlendirilmesi amacıyla ÖTV tahsilatının tamamı üzerinden belediye gelirlerine aktarılacak paylara dahil edilmesi uygun görülmektedir.

Belediyeler, şehir içi ulaşım hizmetlerinden sorumlu olmasına rağmen, Motorlu Taşıtlar Vergisi’nden pay alamamaktadır. Özellikle nüfusun ve araç yoğunluğunun yüksek olduğu bölgelerde yaşanan ulaşım sorunlarının çözümü konusunda belediyelerin mevcut gelirleri yetersiz kalmaktadır. Bu kapsamda, Motorlu Taşıtlar Vergisi tahsilatının yüzde 20’sinin belediyelere aktarılmasının yararlı olacağı değerlendirilmiştir.

Özellikle turizm bölgelerindeki belediyeler, her yıl kendi nüfusundan katbekat fazla yerli-yabancı turist ağırlamakta ve artan kentsel ihtiyaçlarla karşı karşıya kalmaktadır. Genel bütçeden yerleşik nüfuslarına göre pay alan belediyeler, turizm kaynaklı artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılarken ciddi zorluk çekmektedir. Belediyeler bu sorumluluğun

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Konaklama Vergisinin, vergi daireleri yerine tesisin bağlı bulunduğu belediyeye ödenmesi, büyükşehir sınırları içinde toplanacak tutarın yüzde 60'ının büyükşehir belediyelerine aktarılması sağlanmaktadır.

MADDE 2- 25/10/1984 tarih ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa eklenecek düzenleme ile belediyelerin toplu taşımacılık faaliyetlerinde kullanılan akaryakıt tesliminin KDV'den istisna edilmesi amaçlanmaktadır.

Yine aynı kanunda yapılacak değişiklik ile belediyelere yapılacak elektrik, doğal gaz ve şebeke suyu teslimlerinde uygulanan KDV oranının yüzde 1'i aşmaması önerilmektedir.

MADDE 3- 06/06/2002 tarih ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda yapılacak değişiklik ile belediyelerin toplu taşımacılık faaliyetlerinde kullanılan akaryakıtın ÖTV'den istisna tutulması hedeflenmektedir.

MADDE 4- 25/1/2006 tarihli ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanunda öngörülen, belediyelerin kalkınma ajanslarına pay ödeme zorunluluğu kaldırılmaktadır.

MADDE 5- Yerel yönetimlerin vatandaşlara ucuz, etkin ve hızlı hizmet götürmesi için mali yapılarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Madde ile büyükşehir, büyükşehir ilçe ve büyükşehir dışındaki belediyeler ile il özel idarelerinin, genel bütçe vergi gelirlerinden aldıkları pay oranlarının yüzde 50 artırılması amaçlanmaktadır.

Genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı üzerinden belediyelere ayrılan paylara bazı malların ÖTV gelirleri dahil değildir. Madde ile büyükşehir belediye sınırlarında toplanan ancak istisna tutulan mallardan da elde edilecek ÖTV gelirlerinin belediyelere aktarılan paylara dahil edilmesi uygun görülmektedir.

Ayrıca belediyelerin kamuya olan borçlarına karşılık gelen kesinti oranının üst sınırı, yine belediyelerin mali yapılarının güçlendirilmesi açısından yüzde 40'tan yüzde 25'e düşürülmektedir.

Şehir içi trafik, trafik düzeni, alt-üst yapı, bakım ve onarımından ve ulaşım hizmetlerinden sorumlu olan belediyeler Motorlu Taşıtlar Vergisi'nden pay alamamaktadır. Madde ile Motorlu Taşıtlar Vergisi tahsilatının yüzde 20'sinin nüfuslarına göre belediyelere dağıtılması, büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 60'ının da büyükşehir belediyelerine aktarılması hedeflenmektedir.

MADDE 6- Elektrik kullanım ücretlerinde yaşanan artışlar, vatandaşlara doğrudan hizmet götüren belediyeleri olumsuz etkilemektedir. Madde ile belediyeler üzerindeki maliyet yükünün ve vatandaşlara olumsuz etkilerinin hafifletilmesi amacıyla, belediyelerin toplu taşıma hizmetleri ile su ve kanalizasyon hizmetlerinde kullanılan elektrikte "ticarethane" tarifi yerine "mesken" tarifesine geçilmesi önerilmektedir.

MADDE 7- Yürürlük maddesidir.

MADDE 8- Yürütme maddesidir.

6802 SAYILI GİDER VERGİLERİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 13/7/1956 tarih ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 34 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “katma değer vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesine (katma değer vergisi mükellefiyeti bulunmayanlarca tesisin bulunduğu yer vergi dairesine)” ifadesi “tesisin bulunduğu yer belediyesine” şekilde değiştirilmiş ve fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Büyükşehir belediyesi sınırları içinde tahsil edilen konaklama vergisinin yüzde 60’ı izleyen ayın sonuna kadar ilgili büyükşehir belediyesine aktarılır. Gecikilen her ay için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesi uyarınca belirlenen gecikme zammı uygulanır.”

MADDE 2- 25/10/1984 tarih ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasına aşağıdaki bent ve 28 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“aa) 2710.19.43.00.11 ve 2710.20.11.00.11 G.T.İ.P. numaralı malların, toplu taşımacılık faaliyetleri nedeniyle belediyelere teslimi,”

“Ancak belediyelere, bağlı idarelerine ve paylarının yarısından fazlasına sahip oldukları iştiraklerine yapılacak doğalgaz, elektrik ve şebeke suyu teslimlerinde uygulanacak katma değer vergisi oranı yüzde 1’i aşamaz.”

MADDE 3- 06/06/2002 tarih ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7/A maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7/A- Kanuna ekli (I) sayılı listede yer alan 2710.19.43.00.11 ve 2710.20.11.00.11 G.T.İ.P. numaralı malların,

1- 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde; Cumhurbaşkanınca belirlenen sınır kapılarında, yalnızca yurt dışına çıkışlarında olmak üzere, 4458 sayılı Gümrük Kanununun ihracat rejimi kapsamında yurt dışına çıkarılacak eşyayı taşıyan kamyon, çekici ve soğutucu ünitesine sahip yarı römorkların depolarına (araçların ve soğutucu ünitelerin standart yakıt deposu miktarlarını aşmamak kaydıyla) yalnızca yurt dışına çıkışlarında teslimi,

2- Toplu taşımacılık faaliyetleri nedeniyle belediyelere teslimi,
vergiden müstesnadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, bu maddede düzenlenen istisnaya ilişkin usûl ve esasları belirlemeye, istisnayı bu maddeye göre işlem yapanlara verginin iadesi yöntemi ile uygulamaya yetkilidir.”

MADDE 4 – 25/1/2006 tarihli ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki “, belediyeler için; tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir” ibaresi ile ikinci fıkrasındaki “, belediyeler için belirlenen oranı ise; yarısına kadar indirmeye ya da bu Kanunda belirlenen oranına kadar yükseltmeye” ibaresi madde metninden çıkartılmıştır.

MADDE 5 – 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki gibi değiştirilmiş ve 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “yüzde 40’ı” ibaresi “yüzde 25’i” olarak değiştirilmiştir.

“(2) Motorlu taşıtlar vergisi hariç olmak üzere genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamının yüzde 2,25’i büyükşehir dışındaki belediyelere, yüzde 6,75’i büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine ve yüzde 0,75’i il özel idarelerine ayrılır. Motorlu taşıtlar vergisi tahsilatının ise yüzde 20’si nüfuslarına göre belediyelere dağıtılır. Büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 60’ı büyükşehir belediye payı olarak ayrılır.”

“(3) Büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamının yüzde 9’u ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 30’u büyükşehir belediye payı olarak ayrılır.”

MADDE 6 – 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesinin yedinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Belediyelerin toplu taşıma hizmetleri ile su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmekle görevli birimlerine yapılan perakende elektrik satışında meskenlere uygulanan tarife esas alınır.”

MADDE 7- Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 8- Bu kanunun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

